

ЯК ПОКРАЩИТИ ПОЛОЖЕННЯ ВНЗ УКРАЇНИ У РЕЙТИНГУ WEBOMETRICS НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ НТУУ «КПІ» З ЦИМ РЕЙТИНГОМ

Ільченко М.Ю., Цурін О.П., Цуріна Н.О.

Україна, Київ, Національний технічний університет України «КПІ»

- *Webometrics ranking is the only world ranking of Universities in Ukraine Universities which are presented. Other respectable ratings cover no more than 500 Universities and Universities Ukraine is not there. To The University was represented in the Webometrics ranking university should have a website and register at <http://www.webometrics.info/>. But unfortunately the place they occupy in the ranking of Webometrics, very low. Range - from 510 to 21198. The paper considers which methods and tools used in the NTUU"KPI" to rise from 2428 place in 2010 to 510 seats in 2013.*

Рейтинг НТУУ "КПІ" по рокам та низка дій, що привели до підняття рейтингу

Надамо порівняння положення НТУУ «КПІ» по рокам у рейтингу Webometrics і з'ясуємо, що робилося для підняття рейтингу. На рис.1 надано положення НТУУ «КПІ» у рейтингу Webometrics. Зниження з 2009 року на 2010 пов'язано зі зміною доменного імені з ntu-kpi.kiev.ua на kpi.ua.

	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
1 місце					510 місце в світі 1 місце в Україні
1000 місце			1325 місце в світі 2 місце в Україні	713 місце в світі 1 місце в Україні	
2000 місце	2137 місце в світі 3 місце в Україні	2428 місце в світі 6 місце в Україні			
3000 місце					

Це зниження логічне, бо на першій адресі Університет був майже 10 років.

З 2010 року в НТУУ "КПІ" спробували реалізувати рекомендації Webometrics, які на сайті Webometrics надано тезою «Якщо ВНЗ займає в рейтингу не гідне для себе місце, то змініть мережеву політику». Розглянемо етапи виконання цієї роботи:

1. Всі сайти НТУУ "КПІ" (їх у 2010 році було понад 200) зібрані у його доменній зоні;
2. З сайту (порталу) НТУУ»КПІ» зроблено переходи до всіх сайтів доменної зони НТУУ»КПІ». Всі сайти віднесено до своїх розділів (інститути /факультети, кафедри, журнали, конференції, студентські та інші);
3. З усіма керівниками підрозділів та адміністраторами сайтів була проведена робота ціллю якої було розгляд шляхів органічного поєднання сайту з роботою підрозділу;
4. Проведення низки робіт з редакторами журналів з метою: створення Web-сайтів (в 2009 році їх було 4 , а в 2013 вже 25), узгодження розділів сайтів, створення мета тегів для реєстрації журналів у Google Scholar;
5. Створення Web-сайту (<http://webometr.kpi.ua>) з детальною інформацією про рейтинг Webometrics та параметри, що впливають на нього;
6. Розробка вебOMETричного рейтингу сайтів і з 2010 року регулярно відображення рейтингу інститутів/факультетів та журналів (раз у місяць), кафедр та інших сайтів (раз у квартал). Це надало поштовх до змагань підрозділів. При формуванні таблиць рейтингу виділяються зони (верхня, середня і нижня), що враховується при оцінці роботи підрозділів. Таблиці рейтингу відображуються на сайті <http://webometr.kpi.ua> ;
7. Створення програми з Web-інтерфейсом, що дозволяє персональну перевірку своїх параметрів у Google Scholar та SCOPUS за адресою:
<http://journals.kpi.ua/bodrova/test.html>

Оцінка положення НТУУ "КПІ" у рейтингу Webometrics в 2013 році

.У 2013 році НТУУ»КПІ» зайняв 510 місце у світі і 1 в Україні. І виникає питання як оцінити це місце. У таблиці 1 надано місця у рейтингу Webometrics Університетів Європи, що займають перші місця у своїх країнах. Висновок – місце НТУУ»КПІ» досить скромне..

Але якщо згадати нашу недавню історію, то важливим є порівняння з технічними університетами Росії, бо у нас схожа історія (ми займалися технічними науками та багато робіт виконували для Військово Промислового Комплекса). І у рейтингу Webometrics перед НТУУ "КПІ" тільки МДУ ім. Ломоносова та СПДУ (колишній

ЛДУ), а всі технічні університети займають місця нижче 700. Таким чином можна казати, що 510 місце є досить пристойним для технічного університету.

Таблиця 1

Країна	Назва університету (мова оригіналу)	Місце у Webometrics
United Kingdom	University of Cambridge	14
France	Université Claude Bernard Lyon	264
Germany	Ruprecht Karls Universität Heidelberg	97
Spain	Universidad Complutense de Madrid	76
Czech Republic	Charles University in Prague	72
Poland	Warsaw University	234
Hungary	Eötvös Loránd University Budapest	306
Estonia	University of Tartu	401
Latvia	Latvijas Universitāte Riga	965
Russian Federation	Lomonosov Moscow State University	79
	Saint Petersburg State University	446
	Tomsk State University	536
	Moscow State Engineering Physics Institute	710
	National Research University Higher School of Economics	726
Ukraine	National Technical University of Ukraine "KPI"	510
Belarus	Belarusian State University	639

Як підняти вище по рейтингу та не втратити свої позиції :

Для цього зробимо аналіз 4 параметрів по яких Webometrics робить рейтинг.

- 1 PRESENCE (Присутність) Кількість доступних на сайті університету сторінок усіх форматів, проіндексованих пошуковою системою Google. Вага - 20 %
- 2 IMPACT (Вплив) Комбінація кількості зовнішніх гіперпосилань на домен університету (external inlinks) та кількості доменів, з яких ці посилання надходять (referring domains). Для збільшення валідності даних використовується два провайдера: Majestic SEO та ahrefs. На думку авторів рейтингу, кількість таких лінків свідчить про видимість університету і важливість опублікованих матеріалів (частина цих лінків подібна до цитування в бібліографії). Вага - 50 %
- 3 OPENNESS (Відкритість) Кількість присутніх на сайті університету файлів у форматах Adobe Acrobat (.pdf), Microsoft Word (.doc, .docx) та Microsoft Powerpoint (.ppt), проіндексованих системою Google Scholar. Вага - 15 %
- 4 EXCELLENCE (Висока якість) Наукові статті, що опубліковані авторами університету в журналах, проіндексованих бібліометричною базою SCOPUS та входять

до складу 10% статей, найбільш цитованих у своїх наукових галузях за версією Scimago Group. Вага -15 %

По кожному з цих параметрів у таблиці рейтингу надається місце відповідного університету і з лівого боку загальний рейтинг університету у світі. Рейтинг обчислюється 2 рази на рік. Методи збирання даних, алгоритми та програми обчислення параметрів та загального рейтингу є власністю Лабораторії кіберметрики («Cybermetrics Lab») Національної дослідницької ради Іспанії і зовні не доступні. Значення цих параметрів для НТУУ "КПІ" надано у таблиці 2

:Таблиця 2

	World Rank	Presence	Impact	Openness	Excellence
Місце	510	836	221	88	2391

Зробимо порівняння положення НТУУ "КПІ" у рейтингу по кожному параметру з положенням ВНЗ України і надамо шляхи покращення відповідного параметра.

1. PRESENCE По цьому параметру перед НТУУ "КПІ" в Україні знаходяться Київський національний університет ім.Тараса Шевченка, Сумський національний університет та Національний університет біоресурсів та природокористування України. Важко зрозуміти, як ВНЗ значно більший по розміру і кількості підрозділів, що мають свої сайти, має значно нижчі параметри по Google індекс. Відзначимо лише деякі причини:
 - Наявність одномовних сайтів типу візитка. В основному ці сайти знаходяться у жовтій зоні рейтингу сайтів НТУУ»КПІ» (див. <http://webometr.kpi.ua>)
 - Понад 30 кафедр, які не мають своїх сайтів;
 - НТУУ "КПІ" має великий резерв по збільшенню сайтів викладачів та аспірантів. Зараз тільки 10-15% викладачів мають свої Web-сайти (блоги) у зоні kpi.ua. КПІ-Телеком забезпечує безкоштовний хостінг та надає IP адресу в зоні kpi.ua.;
 - Невелика кількість наукових тем мають свої сайти;
 - Треба звернути увагу адміністраторів сайтів на наявність основних мета тегів на їх сайтах.

Інформаційні та адміністративні засоби разом з розумінням того, що Web-сайт це інформаційно – комунікаційне середовище, що працює 24 години на добу і 7 днів на тиждень повинно привести до підняття параметра PRESENCE.

2. По параметрам Impact та Openness ми займаємо перше місце в Україні і вони забезпечили загальне 1 місце. Але треба, по-перше, відслідковувати виставлення нових номерів журналів на їх Web-сайти та наявність мета тегів для

індексації в Google Scholar, по друге, рекомендувати при публікаціях за кордоном давати посилання на свої особисті сайти та/чи сайти підрозділів в зоні kpi.ua.

3. EXCELLENCE По цьому параметру НТУУ "КПІ" найбільш вразливий. У рейтингу Webometrics перед НТУУ «КПІ» знаходяться: National Taras Shevchenko University of Kyiv, Kharkov National University VN Karazin та Ivan Franko National University of Lviv. В основі цього параметра лежить цитованість та Х-індекс, які надано з бази SCOPUS Слід відзначити, що параметри SCOPUS використовуються у рейтингу Scimago, але цей рейтинг регулярно публікується тільки для 465 Університетів і ВНЗ України туди не попадають. У 2011 був опублікований рейтинг 3000 Університетів. Положення Українських університетів у цьому рейтингу надано у табл.3

Табл.3

Місце	Університет (мова оригіналу)	Параметр
1149	Taras Shevchenko National University of Kyiv	2.643
1747	V.N. Karazin Kharkiv National University	1.520
2178	Ivan Franko National University of Lviv	1.105
2337	National Technical University of Ukraine – Kyiv Polytechnic Institute	0.984
2342	Lviv Polytechnic National University	0.982
2904	Kharkov National University of Radio Electronics	0.640
2971	Chernivci State University	0.599

НТУУ "КПІ" займав по цьому рейтингу 2337 місце і 4 серед ВНЗ України. Загалом обумовлено це невеликою присутністю вчених НТУУ "КПІ" у базі SCOPUS та низькими параметрами цитованості та індекса Хірша.

Вирішення питання підняття цих параметрів досить складне. По-перше, досить важко включати журнали до бази SCOPUS. Це питання вивчалось і Лаб «Інформ» НТУУ "КПІ"-Телеком підготувало декілька інформаційних матеріалів по включенню журналів у SCOPUS, доступ до яких розміщено на сайті <http://journals.kpi.ua/ua> (презентації «Як увійти у Google scholar та Scopus» та «Основні кроки»). При виконанні всіх вимог SCOPUS включення виконується на протязі року.

Можна надати рекомендації, які повинні привести до збільшення цього параметру у рейтингу Webometrics:

1. Включення параметрів цитованості та Х-індексу, як одних з основних при оцінці роботи науковця;

2. Врахування цих параметрів при формуванні тем наукових робіт в НТУУ "КПІ" (можна так, як часто робиться за кордоном- параметри керівника і сума параметрів виконавців);
3. Підтримка вимог ВАК по публікаціям в виданнях, що є у SCOPUS . Перелік видань можна подивитись за адресою <http://journals.kpi.ua/ua> в посиланні на титульній сторінці «Де знайти журнали, що входять у SCOPUS»;
4. Звернення уваги науковців на проведення міжнародних віртуальних конференцій з відбиранням робіт на включення їх у видання, що зареєстровані у SCOPUS

Висновки

1. Положення у рейтингу Webometrics ВНЗ України досить погане, наприклад 50 місце серед ВНЗ України у світі це 4862 місце, і це не повинно задовольняти, а ні міністерство, а ні ВНЗ;
2. Підняття рейтингу Webometrics це виконання комплексу робіт і перш за все розуміння, що Web-сайт ВНЗ, а точніше його портал, це обличчя ВНЗ;
3. Web-сайти підрозділів повинні органічно вписуватись у реальну роботу підрозділів (навчальну, наукову, роботу зі студентами, аспірантами, співробітниками);
4. Використовувати не тільки інформаційну складову сайтів, а і комунікаційну;
5. Сайт як жива істота він **народжується, живе** (і його треба годувати - надавати інформацію, відслідковувати поточні події ВНЗ та підрозділів), **хворіє** (про це треба більш детально і не в цій статті, бо це і вразливості сайтів, і віруси, і шкідливе втручання на сайт, і засоби і можливості лікування), і **вмирає** по різним причинам;